

Raad van State, afdeling administratie.

A R R E S T

nr. 34.064 van 15 februari 1990
in de zaak A. 34.431/VII-5976.

Verzoekende partij :
Hendrika PEETERS,
die woonplaats kiest bij
Advocaat K. VAN ALSENOY,
kantoor houdende te BRUSSEL, Gallaitstraat 62

Verwerende partij :
de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door de
Vlaamse Executieve,
thans het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de
Vlaamse Executieve,
vertegenwoordigd door Adjunct-rechtskundig adviseur
J. WENS.

DE RAAD VAN STATE, VIIe KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat Hendrika PEETERS op
2 mei 1986 heeft ingediend om de vernietiging te vragen van het
besluit van 5 maart 1986 van de Gemeenschapsminister van Cultuur
houdende rangschikking als landschap, met toepassing van de wet
van 7 augustus 1931, om reden van esthetische en natuurweten-
schappelijke waarde, van het "Floordambos", gelegen op het grond-
gebied van de gemeenten Steenokkerzeel (deelgemeente Melsbroek)
en Vilvoorde (deelgemeente Peutie);

Gezien de regelmatig gewisselde memories van
antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag over de zaak opgemaakt door
Auditeur J. HUBREGTSEN;

Gelet op de beschikking van 20 maart 1987 die de
neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen
en gezien de regelmatig gewisselde laatste memories;

Gelet op de beschikking van 5 december 1989, waarvan aan partijen op 20 december 1989 kennis is gegeven en waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 18 januari 1990;

Gehoord het verslag van Staatsraad M. VRINTS;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat K. VAN ALSENOY, die verschijnt voor verzoekster, en van Adjunct-rechtskundig adviseur J. WENS, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Eerste Auditeur J. HUBREGTSEN;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat verzoekster in een eerste middel betoogt dat de procedure tot rangschikking als landschap van het "Floordambos", dat haar ten dele in eigendom toebehoort, door de Minister zelf moest worden ingezet omdat diens persoonlijk optreden, naar de vaste rechtspraak van de Raad van State, moet worden geacht een wettelijke waarborg te zijn voor de belanghebbenden; dat zij betoogt dat zij geen mededeling kreeg van enige door de bevoegde Minister ondertekende beslissing, maar enkel van een door de leidende ambtenaar van het bestuur voor monumenten en landschappen ondertekend schrijven van 6 juni 1985, waarin haar werd medegedeeld dat de Minister beslist heeft de procedure in te zetten, "terwijl deze voorafgaandelijke procedure, en voorstel tot rangschikking een substantiële pleegvorm is, zodat een eventuele nietigheid terzake, vanzelfsprekend ook de procedure ten gronde aantast";

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat het rangschikkingsvoorstel zelf door de Minister werd vastgesteld en dat de betekening ervan wettig door een ambtenaar kan gebeuren;

Overwegende dat de Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg op een niet nader gekende datum voorstelde het "Floordambos" als landschap te rangschikken omwille van zijn esthetische en natuurwetenschappelijke waarde; dat dit voorstel een drie bladzijden tellend verslag beslaat waarin ambtenaar DENEFF een 140 ha. groot gebied, gelegen tussen de dorpskernen van Perk en Melsbroek en de E19 situeert en ontleedt op hydrografisch, geologisch, bodemkundig en esthetisch vlak; dat in dit verslag de vegetatie, de flora en de ongemeen hoge botanische waarde van het gebied worden beschreven; dat het verslag wordt gestoffeerd met literatuur; dat het de verenigbaarheid van een mogelijke rangschikking met de bestemming van het gewestplan nagaat; dat het een reeks op te leggen eigendomsbeperkingen vermeldt welke moeten strekken tot het behoud van het landschap; dat bij het verslag twee plannen zijn gevoegd met de afbakening op 1/10.000 op een topografische kaart en met de afbakening op 1/2500 op de kadastrale kaart, alsook het ontwerp-gewestplan en een reeks foto's; dat de Gemeenschapsminister van Cultuur op 3 januari 1984 besliste de procedure van rangschikking van het "Floordambos" in te zetten; dat met een aangetekend schrijven van 6 juni 1985 uitgaande van het bestuur voor monumenten en landschappen, dat in de rand vermeldt : "Steenokkerzeel (Melsbroek), Vilvoorde (Peutie) : 'Het Floordambos' aan de verzoekende partij werd medegedeeld dat de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen het mogelijk maakt landschappen te rangschikken om hun historische, esthetische en wetenschappelijke waarde, dat volgens de bepalingen van deze wet een beslissing van de Minister tot het inzetten van de procedure tot rangschikking wordt betekend aan de eigenaars, aan het college van burgemeester en schepenen en aan de bestendige deputatie, dat "gelet op de beslissing van de Minister van 3 januari 1984 tot het inzetten van de in rand vermelde rangschikking en in uitvoering van artikel 1 van de wet van 7 augustus 1931 ... vanaf de datum van heden al de uitwerkselen van de rangschikking voorlopig van toepassing zijn op de hiernavermelde goederen waarvan U (mede)eigenaar is, en dit voor een tijd van 9 maanden, ingaande op de dag van deze betekening - Zie bijlagen"; dat het schrijven vervolgens 20 eigendomsbeperkingen

opsomt en het bericht bevat dat op grond van artikel 1 van de eerderevermelde wet gedurende een termijn van twee maanden schriftelijke aanmerkingen kunnen worden ingediend bij de Minister, alsook dat een "volledig dossier is neergelegd bij het gemeentebestuur"; dat verzoekster op 6 augustus 1985 een bezwaarschrift indiende, waarin zij zich onder meer verzet tegen de opname in het rangschikkingsbesluit van haar gronden gelegen aan de Pensionaatslaan te Melsbroek, aangezien het een uitgeruste straat met huizen betreft; dat zij laat opmerken dat "een klassering als landschap, met inroeping van het "nationaal belang" wat deze percelen betreft, volkomen onzinnig (is), dat zij evenwel "bereid is mee te werken aan het in stand houden van het 'Floordambos' en zich bereid verklaart dat haar andere gronden die slechts gedeeltelijk aan deze straat paalden (eveneens 1 ha.) inderdaad als groengebied te behouden ..."; dat verzoeksters bezwaarschrift nog andere opmerkingen bevat die als volgt worden weergegeven in een verslag dat het bestuur opmaakte ten behoeve van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen :

- "a. De eigendommen van Mevrouw HANSSENS-PEETERS liggen
" aan een volledig uitgeruste weg en zijn nog onbebouwd. Een
" bouwvergunning voor deze gronden is ten onrechte geweigerd.
" Hiervoor is een proces tot schadevergoeding (lees : schade-
" vergoeding) aanhangig. In die omstandigheden is de bescher-
" ming een machtsafwachting (lees : machtsafwending).
- "b. Als gevolg van een fout van het kadaster zou er een
" perceelsverwisseling gebeurd zijn.
- "c. Er moet een redelijke bestemming gegeven worden aan het
" kasteel van Snoy. De aanleg van een golfterrein zou terzake
" het minste kwaad betekenen.";

dat de bezwaren van verzoekster in dit verslag in de volgende termen worden verworpen als niet ter zake dienend :

- a. Volgens het gewestplan liggen de percelen van Mevrouw
" HANSSENS-PEETERS in bosgebied. Het al dan niet toestaan
" van een bouwvergunning is een zaak van het Bestuur van de
" Ruimtelijke Ordening en het Gemeentebestuur. Een bescher-
" mingsprocedure staat hier volledig los van en in dit geval
" kan dan ook niet van machtsafwending gesproken worden.
- "b. Wat betreft de perceelsverwisseling wordt niet gezegd over
" welk perceel het gaat en kan er dus ook niet op ingegaan
" worden.
- "c. Het derde punt van Mevrouw HANSSENS-PEETERS gaat niet
" over de grond van de zaak, noch over een aangelegenheid die
" haar persoonlijk aanbelangt in het kader van de bescherming
" en is dus niet ter zake.";
- "

dat de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen in een advies van 30 januari 1986 voorstelde het "Floordambos" om zijn wetenschappelijke en esthetische waarde als landschap te rangschikken; dat in dit advies de bezwaren van verzoekster niet meer ter sprake komen; dat daarop het bestreden besluit werd vastgesteld;

Overwegende dat artikel 1 van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, vooraleer het bij het decreet van 13 juli 1972 voor het Nederlandse taalgebied werd gewijzigd, en dat krachtens artikel 6, eerste lid, van dezelfde wet van toepassing is op de landschappen, bepaalde dat monumenten en gebouwen bij koninklijk besluit kunnen worden gerangschikt op voorstel, hetzij van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, hetzij van het college van burgemeester en schepenen van de gemeenten waar zij gelegen zijn, dat, nadat een voorstel tot rangschikking bij de regering aanhangig werd gemaakt, zij beslist of daaraan gevolg dient gegeven en dat in dit geval dit voorstel wordt betekend aan de eigenaars en titularissen van ingeschreven zakelijke rechten, dewelke hun aanmerkingen kunnen indienen bij de bestendige deputatie;

Overwegende dat de geciteerde bepaling voorschreef dat het voorstel tot rangschikking werd betekend; dat het volgens die bepaling niet volstond de beslissing te betekenen waarbij de regering besliste aan een voorstel tot rangschikking gevolg te geven;

Overwegende dat het bij het decreet van 13 juli 1972 gewijzigde artikel 1 van de wet van 7 augustus 1931 bepaalt :

" Op initiatief van de Minister tot wiens bevoegdheid de "Nederlandse Cultuur behoort, hierna genoemd de Minister, of op "voorstel hetzij van de Koninklijke Commissie voor Monumenten "en Landschappen, hetzij van het college van burgemeester en "schepenen van de gemeenten waar ze gelegen zijn, hetzij van "het federatie- of agglomeratiecollege, hetzij van het provincie- "bestuur, worden de monumenten en gebouwen waarvan het "behoud in historisch, artistiek of wetenschappelijk opzicht van "nationaal belang is, geheel of gedeeltelijk gerangschikt bij "koninklijk besluit en onder bescherming van de Staat gesteld.

" Nadat de Minister beslist heeft hetzij een gunstig gevolg te verlenen aan een voorstel tot rangschikking, hetzij op eigen initiatief de procedure voor de rangschikking in te zetten, wordt dit betekend aan de eigenaars, aan het college van burgemeester en schepenen, aan het federatie- of agglomeratie-college en aan de bestendige deputatie.

" Dit voorstel wordt medegedeeld aan de Ministers tot wier bevoegdheid respectievelijk de Ruimtelijke Ordening en Stedebouw en de Landbouw behoren.

" Deze Ministers en al de betrokkenen kunnen bij de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse Cultuur behoort, hun aanmerkingen indienen binnen een termijn van twee maanden, te rekenen vanaf de betekening of mededeling.

" Het voorstel wordt vervolgens door de Minister aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen voor met redenen omkleed advies overgemaakt.

" Het koninklijk besluit waarbij tot de rangschikking wordt overgegaan, mag eerst drie maanden na de betekening van het voorstel tot rangschikking aan de eigenaars en aan de andere hierboven vermelde betrokkenen, getroffen worden.

" Het besluit wordt hun betekend en wordt overgeschreven op het kantoor van de hypotheekbewaarder.";

dat het bij hetzelfde decreet gewijzigde artikel 12 van dezelfde wet bepaalt :

"Artikel 12. Te beginnen met de dag waarop de Minister ter kennis van de belanghebbenden brengt dat een voorstel tot rangschikking onderzocht wordt, zijn al de uitwerkselen der rangschikking voorlopig van toepassing op de bedoelde onroerende goederen, gedurende een tijdvak van negen maanden, ingaande op de dag van deze betekening waarbij de beperkingen worden bepaald";

Overwegende dat uit de samenlezing van beide wetsbepalingen blijkt dat zowel in het geval dat de Minister beslist een gunstig gevolg te geven aan een voorstel tot rangschikking, als in het geval dat de Minister op eigen initiatief de procedure voor de rangschikking inzet, het initiatief van de minister zich manifesteert in een beslissing waarbij voor een tijdvak van 9 maanden al de uitwerkselen van een rangschikking voorlopig van toepassing zijn op een geheel van onroerende goederen waarvan hij de grenzen bepaalt; dat in beide gevallen er een voorstel tot rangschikking bestaat, het ene uitgaande bv. van de Koninklijke Commissie, het andere uitgaande van de administratie van de Minister; dat in het eerste geval het voorstel tot rangschikking, samen met de mededeling dat de Minister beslist heeft eraan gevolg te geven aan de eigenaars het college van burgemeester en schepenen, de bestendige deputatie

en aan de Ministers tot wier bevoegdheid de ruimtelijke ordening, respectievelijk de landbouw behoren, moet worden betekend; dat in het tweede geval het voorstel van de administratie (in dit geval is dat het niet gedagtekend verslag DENEFF), samen met de mededeling dat de Minister beslist heeft de procedure tot rangschikking in te zetten, aan de eigenaars, het college van burgemeester en schepenen, de bestendige deputatie en aan de genoemde Ministers moet worden betekend; dat het in geen van beide gevallen volstaat dat, zoals terzake is gebeurd, enkel kennis wordt gegeven van het blote feit dat de Minister beslist heeft de procedure in te zetten; dat op het stuk van de betekening van "het voorstel" tot rangschikking het decreet van 13 juli 1972 de wet van 7 augustus 1931 niet heeft gewijzigd; dat indien de betrokkene onwetend blijft van de motieven van het optreden van de Minister - m.a.w. van het voorstel tot rangschikking zoals het aan deze laatste is voorgelegd - de bezwaren en aanmerkingen onmogelijk adequaat en zinnig kunnen worden geformuleerd; dat de bij de wet ingerichte bezwaarprocedure haar doel mist, indien men niet weet welke eigenschappen het landschap worden toegeschreven en waarom het behoud ervan van nationaal belang wordt geacht (- in dit geval wist niemand niet welke waarde, hetzij de historische, hetzij de esthetische, hetzij de wetenschappelijke als bedoeld bij artikel 6 van de wet door de Minister aan het Floordambos wordt toegeschreven -); dat indien de aangeschrevene verstoken blijft van deze onontbeerlijke gegevens, zijn bezwaar uiteraard gevaar loopt als niet terzake dienend zal worden verworpen (- wat hier gebeurd is -); dat, wil de procedure een regelmatige inzet hebben, moet voldaan zijn aan de substantiële, op straffe van onwettigheid van het latere rangschikkingsbesluit, voorgeschreven vereiste dat het voorstel tot rangschikking, in zijn geheel en volledig, aan de betrokkene wordt betekend, samen met het plan dat de grenzen van de rangschikking aangeeft, met de mededeling dat de Minister beslist heeft de procedure in te zetten, met de opsomming van de eigendomsbeperkingen en de duur ervan, met de kadastrale gegevens en met het bericht dat bezwaren kunnen worden ingediend; dat die betekening aan de verzoekende partij niet is gebeurd; dat de verwerende partij wel terecht erop wijst dat de betekening door de administratie mag gebeuren; dat het middel gegrond is;

Overwegende dat de overige middelen van het verzoekschrift, mochten zij ontvankelijk en gegrond zijn, tot geen ruimere vernietiging kunnen leiden dan het hierboven gegrond bevonden middel; dat zij niet moeten worden onderzocht,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt het besluit van 5 maart 1986 van de Gemeenschapsminister van Cultuur houdende rangschikking als landschap, van het "Floordambos", gelegen op het grondgebied van de gemeenten Steenokkerzeel (deelgemeente Melsbroek) en Vilvoorde (deelgemeente Peutie).

Artikel 2.

Dit arrest zal bij uittreksel worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad op dezelfde wijze als het vernietigde ministerieel besluit.

Artikel 3.

De doorhaling wordt bevolen van de overschrijving van het vernietigde ministerieel besluit op het zesde kantoor der Hypotheken te Brussel.

Artikel 4.

De kosten, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van het Vlaamse Gewest.

De kosten van de in artikel 3 van dit arrest vermelde doorhaling komen eveneens ten laste van het Vlaamse Gewest.

Aldus te Brussel uitgesproken op vijftien februari 1900
negentig in de openbare terechtzitting van de VIIe kamer van de
Raad van State, samengesteld uit Kamervoorzitter Gh. TACQ,
Staatsraden M. VRINTS en R. TULKENS, en Griffier
G. DE SLOOVER.

De griffier,

G. DE SLOOVER.

De voorzitter,

Gh. TACQ.